

Valnämnden

Vallokalernas öppettider vid val till Europaparlamentet 2024

Förslag till beslut

1. Vallokalerna vid valet till Europaparlamentet den 9 juni 2024 har öppet mellan klockan 8.00 och 21.00.

Ärendebeskrivning

Vallokalerna vid val till Europaparlamentet ska enligt vallagen kap 4, § 21, vara öppna mellan klockan 8.00-21.00. Om väljarna i ett valdistrikt ändå har tillräckligt goda möjligheter att rösta, får kommunen bestämma att de öppettider som sägs i första stycket skall begränsas för en viss vallokal. En vallokal måste dock alltid vara öppen, vid val till Europaparlamentet, minst mellan klockan 9.00 och 13.00 samt mellan klockan 17.00 och 21.00. Begränsningen av öppettiderna ska ske i samråd med länsstyrelsen.

Valnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2023, § 21, att ge valkansliet i uppdrag att samråda med länsstyrelsen om att begränsa öppettiderna för vallokalerna vid Europaparlamentsvalet den 9 juni 2024.

Bakgrunden till beslutet är att i Eskilstuna kommun är traditionen att gymnasieskolornas studentdag är förlagd på en lördag. För innevarande läsår är studenten planerad till den 8 juni 2024, det vill säga dagen före valdagen. Valkansliet gör bedömningen att detta kan komma att påverka valets genomförande ur olika perspektiv. Bland annat utifrån en ökad belastning på säkerhetsfunktioner, påverkan vid rekryteringen av röstmottagare till vallokalerna, samt påverkan på andra funktioner inom kommunorganisationen.

Utifrån aktuella förutsättningar utreddes möjligheten för kommunens vallokaler att ha öppet mellan klockan 09.00-21.00 på valdagen vid Europaparlamentsvalet den 9 juni 2024. Valkansliet gjorde bedömningen att förslaget skulle innebära att vallokalerna skulle hålla öppet under tolv timmar för röstning, vilket motsvarar samma antal timmar som vid övriga val, samt att begränsningen av väljarnas möjligheter att rösta skulle bli synnerligen liten.

Länsstyrelsen har inkommit med ett samrådsyttrande om begränsade öppettider på valdagen daterat 23 oktober 2023. Av yttrandet framgår att länsstyrelsen gör

bedömningen att begräsning av öppethållandet av samtliga vallokaler på valdagen skulle utgöra ett sådant generellt beslut som enligt förarbetena till vallagen inte får fattas. Sammantaget avråder länsstyrelsen valnämnden att besluta om begränsade öppettider för samtliga vallokaler inom kommunen vid Europaparlamentsvalet den 9 juni 2024.

Valkansliets bedömning är att i förarbetena till den nya vallagen (prop. 2004/05:163 s. 73 f.) konstateras att utgångspunkten måste vara att det är kommunerna som, med sin förstahandskännedom om de lokala förhållandena, beslutar om vallokalernas lokalisering och öppethållande. Vidare framgår det att i samband med utredningen av den nya vallagen har genomförts en översyn av tidpunkten för vallokalernas öppnande. Det konstateras att det bör röra sig om få personer som väljer att rösta den första timmen mellan klockan 8.00 och 9.00. Däremot ansågs det inte finnas skäl att huvudregeln enligt vallagens bestämmelser skulle vara att vallokalerna öppnar klockan 9.00. I stället bör det ankomma på varje kommun att själv avgöra i vilken mån det kan vara befogat med en justering av tidpunkten för öppnandet.

Vidare beskrivs i förarbetena vad gäller begränsningar i övrigt, att det relativt sällan bör komma i fråga att det görs uppehåll i röstmottagningen i vallokal, och ifall sådana begränsningar görs måste detta ske utifrån en bedömning av varje vallokal för sig.

Valkansliets bedömning är att förarbetenas beskrivning om generella beslut om öppethållande av vallokalerna avser uppehåll i röstningen, snarare än senareläggning av tidpunkt för öppnandet. Vidare anses att det mest lämpliga är att samtliga kommunens vallokaler har samma tidpunkt för öppnande. Däremot föreslår valkansliet valnämnden att följa länsstyrelsens rekommendation, vilket innebär att samtliga vallokaler har öppet de tider som fastställs i vallagen.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Sara Hallman Jecic
Utvecklare

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen i Sörmlands län